

o zaštitnoj vakcini protiv influence („gripa“)

Akutna oboljenja disajnih puteva spadaju u najčešća oboljenja čoveka. Ona su izazvana mnogobrojnim različitim uzročnicima, pogotovu virusima. Značajnu ulogu igra virus influence, uzročnik pravog „gripa“. Posebna uloga influence je uslovljena njenim redovnim godišnjim pojavljivanjem u vidu epidemije. Osim toga, influenza virusi, u poređenju sa drugim uzročnicima akutnih oboljenja disajnih puteva, izazivaju uglavnom težak tok bolesti. Najbolja zaštita se sastoji u pravovremeno datoj vakcini. Ova influenza vakcina ne štiti od akutnih oboljenja disajnih puteva izazvanih drugim uzročnicima, koja po pravilu imaju lak tok.

Influenca je akutno oboljenje disajnih puteva praćeno temperaturom, kašljanjem i bolovima u mišićima i u čisto kliničkom smislu se ne može uvek razlikovati od drugih oboljenja disajnih puteva. Pre svega kod starijih ljudi i hroničnih bolesnika posmatrani su često teški oblici toka influence. Virusni grip se pojavljuje u najjačem obliku u hladnom periodu godine. Stoga bi vakcinaciju trebalo izvršiti po pravilu u jesenjim mesecima. Virusi influence se stalno menjaju, tako da takođe osobe koje su prethodne godine preležale influencu ili su bile vakcinisane, u godini koja tome sledi ponovo mogu oboleti od influence. Influenca vakcina dakle mora na godišnjem nivou da bude ponovljena sa aktuelnim sadržajem vakcine.

Sadržaj vakcine

Sadržaj vakcine influence se priprema na godišnjem nivou, takozvana **sezonska vakcina**, u skladu sa aktuelnom preporukom Svetske zdravstvene organizacije. Ova preporuka uzima u obzir sve aktuelne viruse influence tipa A i B koji cirkulišu širom sveta. Po pravilu sadržaj vakcine podrazumeva sastavne delove dva influenza virusa tipa A (A/H1N1 i A/H3N2) i jednog influenza virusa tipa B. Na velikim udaljenostima pretil opasnost od jednog širenja svetskih razmera potpuno novog uzročnika influence (pandemije). Ovo je bio slučaj 2009 kada je to bilo označeno „novim influenza A/H1N1“, takođe u ovom slučaju nazvanim „svinjski grip“. Ovaj uzročnik je u međuvremenu izmenio viruse influence A/H1N1 koji su ranije cirkulisali i stoga je sadržan u aktuelnoj sezonskoj vakcini kao jedna od komponenti. Takođe ako se izuzetno u jednoj sezoni komponente sadržaja vakcine ne promene, trebalo bi da zaštita vakcinom bude aktuelizovana, pošto se posebno kod starijih osoba i osoba narušenog zdravlja trajanje zaštite vakcinacijom može skratiti.

Inaktivirani sadržaji vakcine (umrtvljeni sadržaj) uključuju sastavne delove influenza virusa, koji proizvode zaštitu od oboljenja. Oni se proizvode ili u bazi kokošijeg jajeta ili u kulturama ćelije (ove vakcine su dozvoljene za odrasle osobe preko 18 godina).

Ovi sadržaji vakcine se po pravilu daju preko intramuskularne injekcije, ili takođe ubrizgavaju u mišić nadlaktice. Sadržaj vakcine (za osobe preko 60 godina) ubrizgava se takođe u kožu (intrakutano davanje). Ova influenza vakcija može se davati istovremeno sa drugim vakcinama. Deca u starosti od 6 do 35 meseci dobijaju jednu dozu sa 0,25 ml sadržaja vakcine; deca od 36-tog meseca, omladinci i odrasli dobijaju jednu dozu sa 0,5 ml sadržaja vakcine. Do sada nevakcinisana deca dobijaju 2 vakcine u razmaku od najmanje 4 nedelje. Zaštita vakcinom počinje otprilike 2 bis 3 nedelje po izvršenoj vakcinaciji.

Ko treba da bude vakcinisan?

Ova influenza vakcina se preporučuje svim osobama, koje su posebno ugrožene influencom:

- osobama od 60-te godine života
- svim trudnicama od druge trećine trudnoće (pri povećanoj opasnosti po zdravlje zbog jedne već postojeće bolesti već od prve trećine)
- osobama, koje preko svog zanimanja dnevno dolaze u kontakt sa mnogo ljudi, kao na primer vozačima autobusa ili prosvetnim radnicima
- stanarima staračkih domova ili domova za negu
- odraslima, omladini i deci sa povećanom opasnošću po zdravlje zbog jedne već postojeće bolesti kao na primer hroničnih oboljenja disajnih puteva, hroničnih srčanih oboljenja, oboljenja krvotoka, jetre, bubrega, oboljenja metabolizma (npr. diabetes), urođenih ili stečenih oštećenja imunog sistema (npr. HIV-infekcija), hroničnih neuroloških oboljenja (npr. multiple skleroza)
- osobama, koje bi mogle influencom zaraziti rizične osobe o kojima se brinu, ali koje takođe i sami podležu visokom ugrožavanju od strane pacijenata i osoba kojima je potrebna nega; u to se ubraja medicinski personal i personal za negu starih i bolesnih ljudi.
- osobama sa direktnim kontaktom sa živinom i divljim pticama

Preporuke za vakcinaciju su ponovo date, pošto su studije pokazale, da trudnice imaju jedan jasno povišen rizik od komplikacija pri oboljenju influencom. Sporedna neželjena dejstva nisu posmatrana ni kod majke ni kod deteta.

Ko pati od hroničnih neuroloških oboljenja, na primer od neuromuskularnih oboljenja, takođe ima povišen rizik za težak tok bolesti kod influence (takođe deca). Stoga i ovi pacijenti treba da budu vakcinisani, kao i pacijenti oboleli od multipla skleroze, kod kojih influenza može dovesti do novih pogoršanja bolesti.

Ko ne treba da bude vakcinisan?

Onaj ko pati od jednog akutnog oboljenja sa groznicom koje mora biti tretirano, ne treba da bude vakcinisan. Vakcinaciju treba pomeriti na najraniji mogući termin kada to bude moguće.

Onaj ko pati od teške preosetljivosti na sastavne delove sadržaja vakcine, ne sme biti vakcinisan ovim sadržajem vakcine. To na primer može biti slučaj kod jedne ustanovljene teške alergije na belance kokošijeg jajeta. Ovi pacijenti bi trebalo da pitaju svog lekara, da li na raspolaganju stoji kao alternativa neki sadržaj vakcine koji nije poroizveden na bazi kokošijeg jajeta.

Ponašanje posle vakcinacije

Vakcinisanoj osobi nije potrebna nikakva posebna poštuda, ali bi tokom 3 dana posle vakcinacije trebalo izbegavati neuobičajeno fizičko opterećenje. Lica koja su sklona reakcijama krvotoka ili kod kojih su poznate trenutne alergije, trebala bi pre vakcinacije da o tome obaveste lekara.

Moguće lokalne i opšte reakcije posle vakcinacije

Posle vakcinacije može, pored željenog imuniteta, a time i zaštite od oboljenja, doći do prolaznog crvenila ili bolnog otoka na mestu uboda injekcije. Ovo je izraz normalne borbe tela sa vakcinom i pojavljuje se uglavnom u roku od 1 do 3 dana, retko kada posle toga. Mogući su otekli i čvršći limfni čvorovi u blizini mesta vakcinacije. Takođe mogu nastupiti opšti simptomi kao temperatura, groznica, muka, nemoć, proliv, umor, znojenje, bolovi u glavi, mišićima i udovima.

Poslednje navedene opšte reakcije mogu biti razlog za to da je influenza vakcina pogrešno proglašena odgovornom za oboljenja slična influenci koja se pojavljuju u vremenskoj povezanosti sa vakcinom. Po pravilu su ove navedene lokalne i opšte reakcije prolazne i nestaju brzo i bez posledica.

Da li su moguće komplikacije prilikom vakcinacije?

Komplikacije kod vakcinacije su vrlo retke posledice davanja vakcine, koje prevazilaze normalnu meru reakcije na vakcinu, koje znatno opterećuju zdravstveno stanje vakcinisane osobe. Posle jedne influenza vakcine vrlo retko su primećene alergijske reakcije kože (ponekad sa svrabom i osipom) i disajnih puteva. Takođe vrlo retko može doći do upale sluzokože (kod kulture vakcine iz ćelija u vezi sa mogućim uključivanjem bubrega) ili se prolazno smanjuje broj krvnih pločica, usled čega može doći do krvarenja. O trenutnim alergijskim reakcijama (alergijski šok) izveštava se samo u pojedinačnim izveštajima.

O neurološkim kontraindikacijama (na nervnom sistemu) ove vakcine npr. prolazna paraliza, izveštava se samo u pojedinačnim slučajevima u vremenskoj povezanosti sa vakcinom, izvesna uzročna povezanost nije ustanovljena.

Savetovanje o mogućim nuspojavama od strane lekara koji obavlja vakcinaciju

Kao dopunu ovoj brošuri, Vaš lekar Vam nudi informativni razgovor

Ako se posle vakcinacije jave simptomi koji prevazilaze gore navedene lokalne i opšte reakcije koje brzo prolaze, po sebi je razumljivo da Vam lekar koji je obavio vakcinaciju stoji na raspolaganju takođe i za savetovanje.

Do lekara koji vrši vakcinaciju doći ćete:

Izjava o odricanju

Prevod originala brošure (stanje: 06/2015) učinjen je uz ljubaznu dozvolu Nemačkog zelenog krsta po nalogu Instituta „Robert Koch“. Merodavan je nemački tekst, za eventualne greške u prevodu se ne može preuzeti nikakva odgovornost, kao ni za aktuelnost ovog prevoda u slučaju naknadne prerade izdanja na nemačkom jeziku.

Ime _____

Name

Zaštitna vakcinacija protiv Influenca*Schutzimpfung gegen Influenza*

U prilogu Vam dostavljamo brošuru o obavljanju zaštitne vakcinacije protiv influenza. U njoj su sadržani bitni podaci o bolestima koje se izbegavaju vakcinisanjem, o sadržaju vakcine, vakcinaciji, ponašanju posle vakcinacije, kao i o reakcijama na vakcinu i mogućim komplikacijama kod vakcinacije.

Anliegend erhalten Sie ein Merkblatt über die Durchführung der Schutzimpfung gegen Influenza. Darin sind die wesentlichen Angaben über die durch die Impfung vermeidbare Krankheit, den Impfstoff, die Impfung sowie über Impfreaktionen und mögliche Impfkomplicationen enthalten.

Pre izvođenja vakcinacije zamoljeni ste dodatno za sledeće podatke:

Vor der Durchführung der Impfung wird zusätzlich um folgende Angaben gebeten:

1. Da li je osoba koja se vakciniše zdrava u ovom trenutku?

Ist der Impfling gegenwärtig gesund?

da (*ja*)

ne (*nein*)

2. Da li je kod pacijenta poznata neka alergija – posebno na belance kokošijeg jajeta?

Ist bei dem Patienten eine Allergie – insbesondere gegen Hühnereiweiß – bekannt?

da (*ja*)

ne (*nein*)

Ako jest, koja _____

wenn ja, welche

3. Da li su se kod lica koje se vakciniše nakon neke ranije vacinacije pojavljivale alergijski simptomi, visoka temperatura ili druge neobične reakcije?

Traten bei dem Impfling nach einer früheren Impfung allergische Erscheinungen, hohes Fieber oder andere ungewöhnliche Reaktionen auf?

da (*ja*)

ne (*nein*)

Ako želite da znate više o zaštitnoj vakcini protiv influenza, pitajte lekara koji obavlja vakcinaciju!

Falls Sie noch mehr über die Schutzimpfung gegen Influenza wissen wollen, fragen Sie den Impfarzt!

Na termin za vakcinisanje molimo ponesite sa sobom knjižicu vakcinacije!

Zum Impftermin bringen Sie bitte das Impfbuch mit!

Izjava o saglasnosti*Einverständniserklärung***sa obavljanjem zaštitne vakcinacije protiv influence***zur Durchführung der Schutzimpfung gegen Influenza*

Ime lica koje se vakciniše: _____

Name des Impflings

rođen/a: _____

geb. am

Sadržaj brošure sam primio/la k' znanju i od strane moga lekara/lekarke sam tokom razgovora detaljno obavešten/a o vakcini.

Ich habe den Inhalt des Merkblatts zur Kenntnis genommen und bin von meinem Arzt/meiner Ärztin im Gespräch ausführlich über die Impfung aufgeklärt worden.

 Nemam drugih pitanja.*Ich habe keine weiteren Fragen.* Saglasan/na sam sa predloženom vakcinacijom protiv influence.*Ich willige in die vorgeschlagene Impfung gegen Influenza ein.* Odbijam vakcinaciju. Obavešten/a sam o mogućim posledicama odbijanja ove vakcinacije.*Ich lehne die Impfung ab. Über mögliche Nachteile der Ablehnung dieser Impfung wurde ich informiert.*Zabeležke: *Vermerke* _____Mesto, datum: *Ort, Datum* __________
Potpis lica koje se vakciniše

odnosno staratelja

*Unterschrift des Impflings bzw. des Sorgeberechtigten*_____
Potpis lekara /lekarke*Unterschrift des Arztes/der Ärztin*